

Schildwachtklieprocedure (Sentinel node procedure) bij borstkanker of een voorstadium van borstkanker

Uw chirurg heeft u op de polikliniek verteld dat er een kwaadaardig gezwel (borstkanker of een voorstadium van borstkanker) in uw borst zit. De chirurg heeft één van de volgende behandelingen met u besproken: een borstbesparende operatie of verwijderen van de borst (ablatie) eventueel met direct een borstreconstructie. Verder heeft de chirurg met u het onderzoek van de schildwachtklier besproken. Hieronder kunt u de informatie over dit onderzoek nog eens rustig doorlezen.

Borstkanker en uitzaaiingen naar de lymfeklieren

Naast het systeem van bloedvaten hebben we in ons lichaam een lymfestelsel. Vanuit het lichaamsweefsel worden de lymfevaten gevuld met lymfe: vocht dat afvalstoffen opneemt en afvoert via de lymfeklieren. Deze lymfeklieren dienen onder meer als filterstations. Als borstkankercellen losraken van de tumor, worden deze meestal afgevoerd via de lymfebanen. Vervolgens kunnen deze terecht komen in de lymfeklieren en daar uitgroeien tot een uitzaaiing.

De eerste lymfeklier (dit kunnen er ook meerdere zijn) waar een uitzaaiing terecht kan komen, noemt men de schildwachtklier of ook wel sentinel node of poortwachterklier. Deze klier staat dus in rechtstreekse verbinding met de tumor via een lymfevat. Deze klier wordt de schildwachtklier genoemd, omdat hij de toegang vormt tot de andere lymfeklieren. Bij borstkanker bevindt de schildwachtklier zich meestal in de oksel, een enkele keer naast het borstbeen.

Doel van de schildwachtklieprocedure

Het doel van de schildwachtklieprocedure is om deze eerste lymfeklier waarnaar een tumor zich kan uitzaaien, op te sporen en gericht te onderzoeken. Als de patholoog tumorcellen in de schildwachtklier aantreft, bestaat de kans dat ook de andere klieren zijn aangetast. Het kan dan noodzakelijk zijn om de overige lymfeklieren in dat gebied te behandelen. Wanneer er in deze schildwachtklier geen uitzaaiingen worden gevonden, is de kans zeer klein dat er in de andere lymfeklieren uitzaaiingen zitten. In het verleden werd bij alle patiënten met borstkanker alle lymfeklieren uit de oksel verwijderd. Deze behandeling kan vervelende bijwerkingen hebben, zoals een opgezette arm (oedeem), pijn in de oksel en bewegingsbeperking. Door alleen de schildwachtklier te verwijderen, kan bij veel patiënten een volledige okselklierbehandeling worden voorkomen.

Het opsporen van de schildwachtklier

Het opsporen van de schildwachtklier gebeurt met behulp van een nucleair geneeskundig onderzoek: de schildwachtklier (sentinel node) procedure. Met een injectie wordt een kleine hoeveelheid radioactieve stof toegediend in de betreffende borst. Via de lymfebanen verplaatst dit zich langzaam richting lymfeklieren in de oksel of in een enkel geval naar de lymfeklieren naast het borstbeen.

www.meandermc.nl
mijn.meandermc.nl

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Bunschoten
(Gezondheidscentrum Scala Medica)
Chopinstraat 2D
3752 HR Bunschoten-Spakenburg

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:
Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

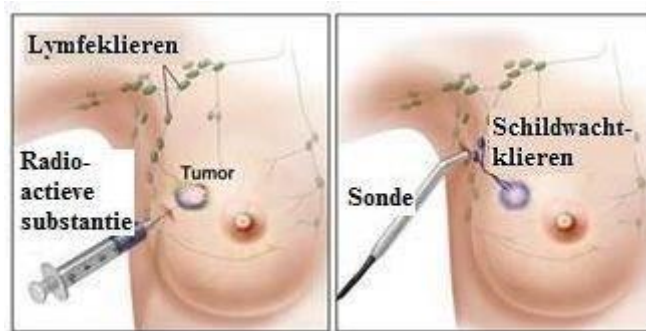
Telefoonnummers:
Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:
32082917

Een gammacamera wordt gebruikt om de verdeling van de radioactiviteit en de schildwachtklier zichtbaar te maken.

Met behulp van een meetapparaat (probe) wordt de schildwachtklier precies gelokaliseerd. De plaats wordt met stift op de huid gemarkeerd.

Het onderzoek waarmee de schildwachtklier wordt opgespoord, vindt plaats op de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde (via de Oranjerie huisnummer 9, aan het einde van de gang).

Uitvoering van het onderzoek op de dag van de operatie

- Een medewerker komt u op de afgesproken tijd ophalen van de verpleegafdeling en gaat met u naar de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde.
- De nucleair geneeskundige of medisch nucleair werker geeft u een injectie met de radioactieve vloeistof in de borst, net onder de huid. Er wordt hierbij een zeer dunne naald gebruikt. De injectie gebeurt zonder verdoving, maar over het algemeen zult u er weinig van voelen. De radioactieve stof heeft geen bijwerkingen.
- Na de injectie kunt u terug gaan naar de verpleegafdeling of rondlopen. In twee uur tijd zal de radioactieve stof zich naar de lymfeklieren in de oksel begeven. U kunt dit stimuleren door **stevige** massage van de borst richting oksel. Ook rondlopen heeft effect, dus gaat u niet in bed liggen tussen de injectie en het maken van de foto's.
- Na de twee uur wachttijd wordt u weer op de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde verwacht voor de foto-opnamen.
- U komt met ontbloot bovenlichaam op een onderzoektafel te liggen. U krijgt een deken over u heen, zodat u het niet koud krijgt. Eén van de medisch nucleair werkers maakt vervolgens een aantal foto's.

- De nucleair geneeskundige of medisch nucleair werker spoort met een meetapparaat (probe) de schildwachtklier op die radioactiviteit verzamelt. Zodra de schildwachtklier is gevonden, wordt deze met viltstift op de huid gemarkeerd.
- Het onderzoek duurt ongeveer 30 tot 45 minuten.

NB: In ongeveer 5% van de procedures wordt de schildwachtklier niet zichtbaar. Deze kan dan niet worden

verwijderd. De arts bespreekt dan met u het alternatief.

Na afloop van het onderzoek gaat u weer terug naar de verpleegafdeling.

Gebeurt het onderzoek de dag vóór de operatie, dan meldt u zich op de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde (via de Oranjerie, huisnummer 9 aan het einde van de gang). Na afloop van het onderzoek mag u weer naar huis.

Operatieve verwijdering van de schildwachtklier

Het wegnemen van de schildwachtklier en eventuele ernaast liggende lymfeklieren gebeurt in dezelfde operatie als de borstsparende operatie of het verwijderen van de borst.

Deze operatie gebeurt onder volledige narcose. Informatie over de narcose vindt u in de folder Anesthesie.

Uitvoering van de operatie

- Tijdens de operatie spoort uw chirurg de radioactieve schildwachtklier op. Dit gebeurt met behulp van een meetapparaat (probe). Om de schildwachtklier gemakkelijker te vinden, wordt eventueel nog een aanvullende methode gebruikt. Dan wordt kort voor de operatie een kleine hoeveelheid blauwe kleurstof in de borst gespoten. Deze stof verspreidt zich via de lymfevaten naar de schildwachtklier en verdere klieren, zo snel dat deze na een paar minuten zichtbaar zijn.
- Als tijdens de operatie de schildwachtklier(en) is/zijn gevonden, dan verwijdert uw chirurg deze.
- Bij een borstsparende operatie wordt de schildwachtklier via een aparte snede uit de oksel weggenomen. Gaat u voor verwijdering van de borst (ablatio), dan wordt over het algemeen via het litteken van de borst ook de schildwachtklier verwijderd.
- Bij een directe borstreconstructie zal het wegnemen van de schildwachtklier en de borstreconstructie in één operatie plaatsvinden.

Na de operatie en bijwerkingen

Als er bij u blauwe kleurstof is gebruikt, plast u deze weer uit. Uw urine is de eerste dagen na de operatie waarschijnlijk nog groen van kleur. Na een borstsparende operatie kunt u gedurende een aantal dagen tot enkele maanden nog een blauwe verkleuring in de huid van de borst zien.

Zelden krijgt een patiënte een allergische reactie op de blauwe kleurstof of op de radioactieve stof.

Na de schildwachtklierprocedure en operatie kan er als gevolg van de operatie een zwelling ontstaan in de oksel. Meestal verdwijnt deze vanzelf. Indien de zwelling pijnlijk is en/of blijft groeien, neemt u dan contact op met de mammacare verpleegkundige.

De uitslag

Als de schildwachtklier is verwijderd, wordt deze naar het pathologisch laboratorium gestuurd voor een uitgebreid onderzoek op aanwezigheid van mogelijke kankercellen. Dat onderzoek duurt ongeveer zeven werkdagen. De uitslag van het onderzoek krijgt u van de chirurg op uw eerstvolgende bezoek aan de polikliniek.

Bent u (misschien) zwanger of geeft u borstvoeding? Neem dan vóór het onderzoek telefonisch contact op met de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde.